

דברים מתוך: פתיחת המושב השני / חיים יעקובי

במודעה בעיתון סוף השבוע "לאנשים חושבים" הופיעה פרסומת לפרוייקט מגורים "חדש ויוצא דופן בלב יפו הקסומה". במודעה מגויסת האקזוטיקה של יפו כמקדם מכירות המבטיח כי זהו האזור "החם הבא בשוק הנדל"ן". המושג "רובע" במודעה מכון לכך שהשכונה היא "פרטית", "קטנה" וחשוב ביותר "סגורה". "סגירותה" של השכונה היא כפולה; הן בשל עלות יחידות המגורים בה והן בשל תכנונה הפיסי, המסנן את מי שיוכל לעבור דרכה ובשל כך "פר" חלילה את שלוות תושביה.

אנקדוטה זו היא סימפטום לאחד ממאפייני המרחב בישראל, מרחב המייצר גבולות נראים וסמויים, בין מעמדות, קבוצות אתניות וקהילות. ייצורם של גבולות הפך, כך נראה, לפתרון בכל בעיותיה של החברה בישראל. מחד מאפשר הגבול להרחיק את "הבעיה" מחיי היומיום ובכך לפתור לכאורה את הקונפליקטים החברתיים והפוליטיים. מאידך הגבול מתחם, מבדיל ומגדיר את מושא "הבעיה" כ"אחר" בעל תכונות דמוניות המאיימות על מי שמחוצה לו. הפרדה מרחבית הפכה אם כן מטרה בפני עצמה, והיא זו שמייצרת, בשפתו של בורדיאר, את ההביטוס הישראלי; זה המובן מאליו, הבלתי נשאל ההופך להיות אמת בלתי מעורערת...